

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSFORORDNING (EU) 2019/1157

2024/EØS/74/52

av 20. juni 2019

om styrking av sikkerheten ved identitetskort for unionsborgere og ved oppholdsdokumenter utstedt til unionsborgere og deres familiemedlemmer som utøver sin rett til fri bevegelighet(*)

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR

under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte, særlig artikkel 21 nr. 2,

under henvisning til forslag fra Europakommisjonen,

etter oversending av utkast til regelverksakt til de nasjonale parlamentene,

under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité⁽¹⁾,

etter samråd med Regionkomiteen,

etter den ordinære regelverksprosedyren⁽²⁾ og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) I traktaten om Den europeiske union (TEU) ble det bestemt å lette den frie bevegeligheten for personer, samtidig som de europeiske folks sikkerhet trygges ved at det opprettes et område for frihet, sikkerhet og rettferdighet, i samsvar med bestemmelsene i TEU og traktaten om Den europeiske unions virkemåte (TEUV).
- 2) Unionsborgerskap gir hver unionsborger rett til fri bevegelighet, med visse begrensninger og på visse vilkår. Europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/38/EF⁽³⁾ gjennomfører denne retten. Artikkel 45 i Den europeiske unions pakt om grunnleggende rettigheter («pakten») fastsetter også retten til fri bevegelighet og oppholdsretten. Fri bevegelighet innebærer rett til å reise ut av og inn i medlemsstatene med et gyldig identitetskort eller pass.
- 3) I henhold til direktiv 2004/38/EF skal medlemsstatene utstede og fornye identitetskort eller pass til sine borgere i samsvar med nasjonal lovgivning. I henhold til det nevnte direktivet kan medlemsstatene dessuten kreve at unionsborgere og deres familiemedlemmer registrerer seg hos de relevante myndighetene. Medlemsstatene er pålagt å utstede registreringsbevis til unionsborgere på de vilkårene som er fastsatt i det direktivet. I henhold til det nevnte direktivet skal medlemsstatene også utstede oppholdskort til familiemedlemmer som ikke er borgere i en medlemsstat, og etter søknad utstede dokumenter som bekrefter varig oppholdsrett, og utstede varig oppholdskort.
- 4) Direktiv 2004/38/EF fastsetter at medlemsstatene kan treffe de nødvendige tiltak for å nekte, oppheve eller tilbakekalle rettigheter i henhold til det nevnte direktivet ved misbruk av rettigheter eller bedrageri. Forfalskning av dokumenter eller falsk framstilling av vesentlige fakta om vilkårene som er knyttet til oppholdsretten, er blitt identifisert som typiske tilfeller av bedrageri i henhold til det nevnte direktivet.
- 5) Det er betydelige forskjeller i sikkerhetsnivå for nasjonale identitetskort utstedt av medlemsstatene og oppholdsdokumenter for unionsborgere som oppholder seg i en annen medlemsstat, og deres familiemedlemmer. Disse forskjellene øker risikoen for forfalskning og dokumentfalsk og medfører også praktiske vanskeligheter for borgerne når de ønsker å utøve sin rett til fri bevegelighet. Statistikk fra European Document Fraud Risk Analysis Network viser at antallet tilfeller av falske identitetskort har økt over tid.

(*) Denne unionsrettsakten, kunngjort i EUT L 188 av 12.7.2019, s. 67, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 50/2023 av 17. mars 2023 om endring av EØS-avtalens vedlegg V (Fri bevegelighet for arbeidstakere) og vedlegg VIII (Etableringsrett), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 77 av 26.10.2023, s. 42.

(1) EUT C 367 av 10.10.2018, s. 78.

(2) Europaparlamentets holdning av 4. april 2019 (ennå ikke offentliggjort i EUT) og rådsbeslutning av 6. juni 2019.

(3) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/38/EF av 29. april 2004 om unionsborgeres og deres familiemedlemmers rett til å ferdes og oppholde seg fritt på medlemsstatenes territorium, om endring av forordning (EØF) nr. 1612/68 og om oppheving av direktiv 64/221/EØF, 68/360/EØF, 72/194/EØF, 73/148/EØF, 75/34/EØF, 75/35/EØF, 90/364/EØF, 90/365/EØF og 93/96/EØF (EUT L 158 av 30.4.2004, s. 77).

- 6) I sin melding av 14. september 2016 med tittelen «Enhancing security in a world of mobility: improved information exchange in the fight against terrorism and stronger external borders» understreket Kommisjonen at sikre reise- og identitetsdokumenter er avgjørende når det er nødvendig å fastslå en persons identitet med sikkerhet, og kunngjorde at den ville legge fram en handlingsplan for å bekjempe bedrageri med reisedokumenter. I henhold til den nevnte meldingen er en forbedret strategi avhengig av solide systemer for å hindre misbruk og trusler mot den indre sikkerheten som følge av mangler i dokumentsikkerheten, særlig med tanke på terrorisme og grensekryssende kriminalitet.
- 7) I henhold til Kommisjonens handlingsplan av 8. desember 2016 for å styrke den europeiske innsatsen mot bedrageri med reisedokumenter (handlingsplanen fra 2016), blir minst tre firedeler av de falske dokumentene som oppdages ved de ytre grensene, men også i området uten kontroller ved de indre grensene, påstått å være utstedt av medlemsstatene eller av landene som er tilknyttet Schengen-området. Mindre sikre nasjonale identitetskort utstedt av medlemsstatene er de hyppigst oppdagede falske dokumentene som brukes til reiser innenfor Schengen.
- 8) For å hindre identitetsbedrageri bør medlemsstatene sikre at forfalskning og etterligning av identifikasjonsdokumenter og bruk av slike forfalskede eller etterlignede dokumenter straffes i tilstrekkelig grad i henhold til deres nasjonale lovgivning.
- 9) Handlingsplanen fra 2016 tok for seg risikoen ved falske identitetskort og oppholdsdokumenter. I handlingsplanen fra 2016 og i rapporten om unionsborgerskap fra 2017 forpliktet Kommisjonen seg til å analysere politiske alternativer for å forbedre sikkerheten ved identitetskort og oppholdsdokumenter.
- 10) Ifølge handlingsplanen fra 2016 er utstedelse av autentiske og sikre identitetskort avhengig av en pålitelig prosess for registrering av identitet, og av at det finnes sikre underlagsdokumenter til støtte for søknadsprosessen. Kommisjonen, medlemsstatene og de relevante unionsbyråene bør fortsette å samarbeide for å gjøre underlagsdokumenter mindre sårbare for bedrageri, i lys av den økte bruken av falske underlagsdokumenter.
- 11) Denne forordningen krever ikke at medlemsstatene innfører identitetskort eller oppholdsdokumenter der dette ikke er fastsatt i nasjonal rett, og den berører heller ikke medlemsstatenes myndighet til i henhold til nasjonal rett å utstede andre oppholdsdokumenter som ikke omfattes av unionsretten, for eksempel oppholdskort som utstedes til alle som er bosatt på territoriet, uavhengig av deres nasjonalitet.
- 12) Denne forordningen er ikke til hinder for at medlemsstatene på en ikke-diskriminerende måte godtar andre dokumenter enn reisedokumenter til identifikasjonsformål, for eksempel førerkort.
- 13) Identifikasjonsdokumenter som utstedes til borgere hvis rett til fri bevegelse er begrenset i samsvar med unionsretten eller nasjonal rett, og der dokumentene uttrykkelig angir at de ikke kan brukes som reisedokumenter, bør ikke anses for å omfattes av denne forordningens virkeområde.
- 14) Reisedokumenter som er i samsvar med del 5 i ICAO-dokument 9303 om maskinlesbare reisedokumenter (sjunde utgave, 2015) fra Den internasjonale organisasjon for sivil luftfart («ICAO-dokument 9303»), og som ikke blir brukt til identifikasjonsformål i de utstedende medlemsstatene, for eksempel passkortet (Passport Card) utstedt av Irland, bør ikke anses for å omfattes av denne forordningens virkeområde.
- 15) Denne forordningen berører ikke medlemsstatenes bruk av identitetskort og oppholdsdokumenter med eID-funksjon til andre formål, og den berører heller ikke bestemmelsene fastsatt i europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 910/2014⁽⁴⁾, som fastsetter gjensidig anerkjennelse av elektronisk identifikasjon i hele Unionen i forbindelse med tilgang til offentlige tjenester, og som er til hjelp for borgere som flytter til en annen medlemsstat, ved å kreve gjensidig anerkjennelse av elektroniske identifikasjonsmidler på visse vilkår. Forbedrede identitetskort bør sikre enklere identifikasjon og bidra til bedre tilgang til tjenester.

⁽⁴⁾ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 910/2014 av 23. juli 2014 om elektronisk identifikasjon og tillitstjenester for elektroniske transaksjoner i det indre marked og om oppheving av direktiv 1999/93/EF (EUT L 257 av 28.8.2014, s. 73).

- 16) Riktig verifisering av identitetskort og oppholdsdokumenter krever at medlemsstatene bruker riktig tittel for hver type dokument som omfattes av denne forordningen. For å lette kontrollen av dokumenter som omfattes av denne forordningen, i andre medlemsstater, bør dokumenttittelen også angis på minst ett av de andre offisielle språkene i Unionens institusjoner. Dersom medlemsstatene allerede bruker andre godt etablerte betegnelser enn «identitetskort», bør de fortsatt kunne gjøre dette på sitt eller sine offisielle språk. Det bør imidlertid ikke innføres nye betegnelser i framtiden.
- 17) Sikkerhetslementer er nødvendige for å kontrollere om et dokument er autentisk og for å fastslå identiteten til en person. Fastsettelse av minstestandarder for sikkerhet og integrering av biometriske opplysninger i identitetskort og oppholdskort for familiemedlemmer som ikke er borgere i en medlemsstat, er viktige tiltak for å gjøre bruken av slike kort i Unionen sikrere. Bruken av slike biometriske identifikatorer bør gi unionsborgere mulighet til å gjøre full bruk av retten til fri bevegelighet.
- 18) Lagring av et ansiktsbilde og to fingeravtrykk («biometriske opplysninger») på identitets- og oppholdskort, slik det allerede er fastsatt for biometriske pass og oppholdstillatelser for tredjelandsborgere, kombinerer på en hensiktsmessig måte pålitelig identifikasjon og autentisering med redusert risiko for bedrageri for å styrke sikkerheten ved identitets- og oppholdskort.
- 19) Som en alminnelig praksis bør medlemsstatene, for å verifisere dokumentets ekthet og innehaverens identitet, først og fremst verifisere ansiktsbildet og, om nødvendig for å kunne bekrefte med sikkerhet dokumentets ekthet og innehaverens identitet, også verifisere fingeravtrykkene.
- 20) Medlemsstatene bør sikre at kvalifisert personale foretar en obligatorisk manuell kontroll i tilfeller der en kontroll av biometriske opplysninger ikke bekrefter dokumentets ekthet eller innehaverens identitet.
- 21) Denne forordningen utgjør ikke et rettslig grunnlag for å opprette eller opprettholde databaser på nasjonalt plan for lagring av biometriske opplysninger i medlemsstatene, da dette hører inn under nasjonal rett, som imidlertid må være i samsvar med unionsretten på området vern av personopplysninger. Denne forordningen utgjør heller ikke rettslig grunnlag for å opprette eller opprettholde en sentralisert database på unionsplan.
- 22) Biometriske identifikatorer bør samles inn og lagres på lagringsmediet i identitetskort og oppholdsdokumenter for å verifisere dokumentets ekthet og innehaverens identitet. En slik verifisering bør bare utføres av behørig bemyndiget personale, og bare når det kreves ved lov at dokumentet framlegges. Dessuten bør biometriske opplysninger som lagres med henblikk på individualisering av identitetskort eller oppholdsdokumenter, oppbevares på en svært sikker måte og bare fram til hentedatoen for dokumentet, og under alle omstendigheter ikke lenger enn 90 dager fra utstedelsesdatoen for dokumentet. Etter denne perioden bør disse biometriske opplysningene umiddelbart slettes eller destrueres. Dette bør ikke berøre annen behandling av disse opplysningene i samsvar med unionsretten og nasjonal rett på området vern av opplysninger.
- 23) Spesifikasjonene i ICAO-dokument 9303, som sikrer global interoperabilitet, herunder i forbindelse med maskinlesbarhet og bruk av visuell kontroll, bør tas i betraktning i denne forordningen.
- 24) Medlemsstatene bør kunne bestemme om personens kjønn skal inngå i dokumenter som omfattes av denne forordningen. Dersom en medlemsstat velger å ta med personens kjønn i et slikt dokument, bør spesifikasjonene «F», «M» eller «X» i ICAO-dokument 9303 eller en tilsvarende enkeltinitial som brukes på medlemsstatens språk, benyttes, alt etter hva som er mest hensiktsmessig.
- 25) Kommisjonen bør gis gjennomføringsmyndighet for å sikre at framtidige sikkerhetsstandarder og tekniske spesifikasjoner som vedtas i henhold til rådsforordning (EF) nr. 1030/2002⁽⁵⁾, tas behørig hensyn til der det er relevant, for identitetskort og oppholdskort. Denne myndigheten bør utøves i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 182/2011⁽⁶⁾. For dette formålet skal Kommisjonen bistås av komiteen nedsatt ved artikkel 6 i rådsforordning (EF) nr. 1683/95⁽⁷⁾. Ved behov bør vedtatte gjennomføringsrettsakter kunne hemmeligholdes for å unngå risikoen for etterligning og forfalskning.

⁽⁵⁾ Rådsforordning (EF) nr. 1030/2002 av 13. juni 2002 om en standard utforming av oppholdstillatelser til tredjelandsborgere (EFT L 157 av 15.6.2002, s. 1).

⁽⁶⁾ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 182/2011 av 16. februar 2011 om fastsettelse av allmenne regler og prinsipper for medlemsstatenes kontroll med Kommisjonens utøvelse av sin gjennomføringsmyndighet (EUT L 55 av 28.2.2011, s. 13).

⁽⁷⁾ Rådsforordning (EF) nr. 1683/95 av 29. mai 1995 om fastsettelse av et ensartet visumformat (EFT L 164 av 14.7.1995, s. 1).

- 26) Medlemsstatene bør sikre at det finnes hensiktsmessige og effektive prosedyrer for innsamling av biometriske identifikatorer, og at slike prosedyrer er i samsvar med rettighetene og prinsippene fastsatt i pakten, Europarådets konvensjon om beskyttelse av menneskerettighetene og de grunnleggende friheter og De forente nasjoners konvensjon om barnets rettigheter. Medlemsstatene bør sikre at de først og fremst tar hensyn til barnets beste gjennom hele innsamlingsprosessen. For dette formålet bør kvalifisert personale få hensiktsmessig opplæring i barnevennlig praksis for innsamling av biometriske identifikatorer.
- 27) Dersom det oppstår vanskeligheter i forbindelse med innsamling av biometriske identifikatorer, bør medlemsstatene sikre at det finnes hensiktsmessige prosedyrer for å ivareta den berørte personens verdighet. Det bør derfor tas særlig hensyn til kjønn og til barns og sårbare personers spesielle behov.
- 28) Innføring av minstestandarder for sikkerhet og for utforming av identitetskort bør gi medlemsstatene grunnlag for å kunne stole på ektheten av disse dokumentene når unionsborgere utøver sin rett til fri bevegelighet. Innføring av strengere sikkerhetsstandarder bør gi offentlige myndigheter og private enheter tilstrekkelig trygghet for at de kan stole på identitetskortenes ekthet når de brukes av unionsborgere til identifikasjonsformål.
- 29) Et kjennetegn i form av landkoden til medlemsstaten som utsteder dokumentet, der denne tobokstavskoden er trykt i negativ i et blått rektangel og omgitt av tolv gule stjerner, letter visuell kontroll av dokumentet, særlig når innehaveren utøver retten til fri bevegelighet.
- 30) Selv om muligheten til å fastsette ytterligere nasjonale elementer opprettholdes, bør medlemsstatene sikre at disse elementene ikke reduserer effektiviteten av de felles sikkerhetselementene eller negativt påvirker identitetskortenes kompatibilitet over landegrensene, for eksempel muligheten for at identitetskortene kan leses av maskiner som brukes av andre medlemsstater enn de som utsteder identitetskortene.
- 31) Innføring av sikkerhetsstandarder for identitetskort og oppholdskort for familiemedlemmer som ikke er borgere i en medlemsstat, bør ikke føre til en uforholdsmessig økning av gebyrer for unionsborgere eller tredjelandsborgere. Medlemsstatene bør ta hensyn til dette prinsippet når de utsteder anbudsinnbydelser.
- 32) Medlemsstatene bør treffe alle nødvendige tiltak for å sikre at biometriske opplysninger identifiserer personen som identitetskortet er utstedt til, på en korrekt måte. For dette formålet kan medlemsstatene vurdere å la de nasjonale myndighetene som utsteder identitetskort, samle inn biometriske identifikatorer, særlig ansiktsbilder, under registrering med den berørte personen til stede.
- 33) Medlemsstatene bør utveksle de opplysningene som er nødvendige for å få tilgang til, autentisere og verifisere opplysningene på det sikre lagringsmediet. Formatene som brukes for det sikre lagringsmediet, bør være interoperable, også når det gjelder automatiserte grenseoverganger.
- 34) Direktiv 2004/38/EF omhandler en situasjon der unionsborgere eller unionsborgeres familiemedlemmer som ikke er borgere i en medlemsstat, og som ikke har de nødvendige reisedokumenter, skal gis enhver rimelig mulighet til å bevise på annen måte at de omfattes av retten til fri bevegelighet. Slike måter kan for eksempel være identifikasjonsdokumenter som brukes på midlertidig basis og oppholdskort utstedt til slike familiemedlemmer.
- 35) Denne forordningen overholder forpliktelsene fastsatt i pakten og i De forente nasjoners konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne. Medlemsstatene oppfordres derfor til å samarbeide med Kommisjonen for å integrere tilleggsfunksjoner som gjør identitetskort mer tilgjengelige og brukervennlige for personer med funksjonsnedsettelse, for eksempel synshemmede. Medlemsstatene skal se på bruk av løsninger, for eksempel mobile registreringsenheter, for utstedelse av identitetskort til personer som ikke har mulighet til frammøte hos myndighetene som har ansvar for å utstede identitetskort.
- 36) Oppholdsdokumenter som utstedes til unionsborgere, bør inneholde spesifikke opplysninger for å sikre at de blir identifisert som slike i alle medlemsstater. Dette bør lette anerkjennelsen av unionsborgernes bruk av retten til fri bevegelighet og av de rettighetene som følger av denne bruken, men harmoniseringen bør ikke gå lenger enn det som er hensiktsmessig for å utbedre svakhetene ved gjeldende dokumenter. Medlemsstatene står fritt til å velge hvilket format disse dokumentene skal utstedes i, og de kan utstede dem i et format som er i samsvar med spesifikasjonene i ICAO-dokument 9303.

- 37) Oppholdsdokumenter utstedt til familiemedlemmer som ikke er borgere i en medlemsstat, bør ha den samme utformingen og de samme sikkerhetselementene som det som er fastsatt i forordning (EF) nr. 1030/2002, som endret ved europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2017/1954⁽⁸⁾. I tillegg til å dokumentere oppholdsretten unntar disse dokumentene også innehavere som ellers ville vært underlagt visumplikt, fra kravet om visum når de følger med eller slutter seg til unionsborgere på Unionens territorium.
- 38) I henhold til direktiv 2004/38/EF skal dokumenter utstedt til familiemedlemmer som ikke er borgere i en medlemsstat, kalles oppholdskort for en unionsborgers familiemedlem. Oppholdskortene til unionsborgernes familiemedlemmer bør ha en standardisert tittel og kode for å gjøre det lettere å identifisere dem.
- 39) Med tanke både på sikkerhetsrisikoen og kostnadene for medlemsstatene, bør både identitetskort og oppholdskort for en unionsborgers familiemedlem uten tilstrekkelige sikkerhetsstandarter, fases ut. Generelt bør en utfasingsperiode på ti år for identitetskort og fem år for oppholdskort være tilstrekkelig for å oppnå en balanse mellom hvor ofte dokumenter vanligvis erstattes, og behovet for å løse det nåværende sikkerhetsproblemet i Unionen. Av sikkerhetsgrunner er det imidlertid nødvendig med en kortere utfasingsperiode for kort som ikke har viktige sikkerhetselementer, eller som ikke er maskinlesbare.
- 40) Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2016/679⁽⁹⁾ får anvendelse på personopplysninger som behandles i forbindelse med anvendelsen av denne forordningen. Det er nødvendig å fastsette nærmere hvilke sikkerhetstiltak som skal gjelde for de behandlede personopplysningene, særlig for sensitive opplysninger som biometriske identifikatorer. Registrerte personer bør gjøres oppmerksomme på at lagringsmediet i dokumentene deres inneholder de biometriske opplysningene deres, herunder opplysningenes tilgjengelighet i kontaktløs form, og på alle tilfeller der opplysningene i identitetskortene og oppholdsdokumentene deres blir brukt. De registrerte personene bør under alle omstendigheter ha tilgang til personopplysninger som behandles i identitetskortene og oppholdsdokumentene deres, og bør ha rett til å få dem rettet ved at det utstedes et nytt dokument dersom slike opplysninger er feilaktige eller ufullstendige. Lagringsmediet bør være svært sikkert og effektivt beskytte personopplysninger som er lagret på det, mot uautorisert tilgang.
- 41) Medlemsstatene bør være ansvarlige for riktig behandling av biometriske opplysninger, fra innsamling til integrering av opplysningene på et svært sikkert lagringsmedium, i samsvar med forordning (EU) 2016/679.
- 42) Medlemsstatene bør utvise særlig forsiktighet når de samarbeider med en ekstern tjenesteyter. Et slikt samarbeid bør ikke fritta medlemsstatene for ansvar i henhold til unionsretten eller nasjonal rett for brudd på forpliktelser med hensyn til personopplysninger.
- 43) Det er nødvendig å fastsette grunnlaget for innsamling og lagring av opplysninger på lagringsmediet i identitetskort og oppholdsdokumenter, i denne forordningen. I samsvar med unionsretten eller nasjonal rett og under overholdelse av nødvendighets- og forholdsmessighetsprinsippene bør medlemsstatene kunne lagre andre opplysninger på et lagringsmedium for elektroniske tjenester eller til andre formål knyttet til identitetskortet eller oppholdsdokumentet. Behandling av slike andre opplysninger, herunder innsamling av dem og formålene de kan brukes til, bør ha hjemmel i unionsretten eller nasjonal rett. Alle nasjonale data bør være fysisk eller logisk atskilt fra biometriske opplysninger omhandlet i denne forordningen, og bør behandles i samsvar med forordning (EU) 2016/679.
- 44) Medlemsstatene bør anvende denne forordningen senest 24 måneder etter ikrafttredelsesdatoen. Fra og med anvendelsesdatoen for denne forordningen bør medlemsstatene bare utstede dokumenter som oppfyller kravene fastsatt i denne forordningen.

⁽⁸⁾ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2017/1954 av 25. oktober 2017 om endring av rådsforordning (EF) nr. 1030/2002 om en standard utforming av oppholdstillatelser til tredjelandsborgere (EUT L 286 av 1.11.2017, s. 9).

⁽⁹⁾ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2016/679 av 27. april 2016 om vern av fysiske personer i forbindelse med behandling av personopplysninger og om fri utveksling av slike opplysninger samt om oppheving av direktiv 95/46/EF (generell personvernforordning) (EUT L 119 av 4.5.2016, s. 1).

- 45) Kommisjonen bør rapportere om gjennomføringen av denne forordningen henholdsvis to og elleve år etter dens anvendelsesdato, herunder om hvorvidt sikkerhetsnivået er hensiktsmessig, idet det tas hensyn til virkningen på grunnleggende rettigheter og prinsippene om vern av personopplysninger. I samsvar med den tverrinstitusjonelle avtalen av 13. april 2016 om bedre regelverksutforming⁽¹⁰⁾ bør Kommisjonen, seks år etter anvendelsesdatoen for denne forordningen og deretter hvert sjette år, gjennomføre en evaluering av denne forordningen på grunnlag av opplysninger som er samlet inn gjennom særlige overvåkingsordninger, for å vurdere de faktiske virkningene av forordningen og behovet for ytterligere tiltak. Med sikte på overvåking bør medlemsstatene samle inn statistikk over antall identitetskort og oppholdsdokumenter som de har utstedt.
- 46) Ettersom målene for denne forordningen, som er å forbedre sikkerheten og lette utøvelsen av retten til fri bevegelighet for unionsborgere og deres familiemedlemmer, ikke kan nås i tilstrekkelig grad av medlemsstatene, men snarere, på grunn av tiltakets omfang og virkninger bedre kan nås på unionsplan, kan Unionen treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet som fastsatt i artikkel 5 i traktaten om Den europeiske union. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel går denne forordningen ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå disse målene.
- 47) Denne forordningen er forenlig med de grunnleggende rettighetene og de prinsippene som er anerkjent særlig i pakten, herunder menneskeverd, retten til respekt for menneskets integritet, forbud mot umenneskelig eller nedverdiggende behandling, retten til likhet for loven og likebehandling, barns rettigheter, eldres rettigheter, respekt for privatliv og familieliv, retten til vern av personopplysninger, retten til fri bevegelighet og retten til effektiv klageadgang. Medlemsstatene bør overholde pakten ved gjennomføringen av denne forordningen.
- 48) EUs datatilsyn og byrået for grunnleggende rettigheter avga uttalelser henholdsvis 10. august 2018⁽¹¹⁾ og 5. september 2018⁽¹²⁾.

VEDTATT DENNE FORORDNINGEN:

KAPITTEL I

FORMÅL, VIRKEOMRÅDE OG DEFINISJONER

Artikkel 1

Formål

Denne forordningen styrker sikkerhetsstandardene som gjelder for identitetskort som medlemsstatene utsteder til sine borgere, og for oppholdsdokumenter som medlemsstatene utsteder til unionsborgere og deres familiemedlemmer når de utøver sin rett til fri bevegelighet.

Artikkel 2

Virkeområde

Denne forordningen får anvendelse på

- a) identitetskort som medlemsstatene utsteder til sine egne borgere som omhandlet i artikkel 4 nr. 3 i direktiv 2004/38/EF.

Denne forordningen får ikke anvendelse på identifikasjonsdokumenter som utstedes på midlertidig basis med en gyldighetstid på mindre enn seks måneder.

- b) registreringsbevis utstedt i samsvar med artikkel 8 i direktiv 2004/38/EF til unionsborgere som oppholder seg i mer enn tre måneder i en vertsstat, og dokumenter som bekrefter varig oppholdsrett utstedt i samsvar med artikkel 19 i direktiv 2004/38/EF til unionsborgere etter søknad.
- c) oppholdskort utstedt i samsvar med artikkel 10 i direktiv 2004/38/EF til unionsborgeres familiemedlemmer som ikke er borgere i en medlemsstat, og varig oppholdskort utstedt i samsvar med artikkel 20 i direktiv 2004/38/EF til unionsborgeres familiemedlemmer som ikke er borgere i en medlemsstat.

⁽¹⁰⁾ EUT L 123 av 12.5.2016, s. 1.

⁽¹¹⁾ EUT C 338 av 21.9.2018, s. 22.

⁽¹²⁾ Ennå ikke offentliggjort.

KAPITTEL II

NASJONALE IDENTITETSKORT

*Artikkel 3***Sikkerhetsstandarter/utforming/spesifikasjoner**

1. Identitetskort utstedt av medlemsstatene skal utformes i ID-1-format og skal inneholde en maskinlesbar sone (MRZ). Slike identitetskort skal være basert på spesifikasjonene og minstestandardene for sikkerhet fastsatt i ICAO-dokument 9303 og skal oppfylle kravene fastsatt i bokstav c), d), f) og g) i vedlegget til forordning (EF) nr. 1030/2002, som endret ved forordning (EU) 2017/1954.

2. Dataelementene på identitetskortene skal være i samsvar med spesifikasjonene angitt i del 5 i ICAO-dokument 9303.

Som unntak fra første ledd kan dokumentnummeret settes inn i sone I, og det skal være valgfritt å angi personens kjønn.

3. Dokumentet skal ha tittelen «identitetskort» eller en annen veletablert nasjonal betegnelse på det eller de offisielle språkene i medlemsstaten som utsteder dokumentet, og begrepet «identitetskort» skal gjengis på minst ett av de andre offisielle språkene i Unionens institusjoner.

4. Identitetskortet skal på forsiden inneholde landkoden til medlemsstaten som utsteder kortet, der denne tobokstavskoden er trykt i negativ i et blått rektangel og omgitt av tolv gule stjerner.

5. Identitetskort skal omfatte et svært sikkert lagringsmedium som skal inneholde et ansiktsbilde av kortinnehaveren og to fingeravtrykk i interoperable digitale formater. Ved innsamling av biometriske identifikatorer skal medlemsstatene anvende de tekniske spesifikasjonene som er fastsatt i Kommisjonens gjennomføringsbeslutning C(2018) 7767⁽¹³⁾.

6. Lagringsmediet skal ha tilstrekkelig kapasitet og funksjonalitet til å garantere opplysningenes integritet, ekthet og fortrolighet. De lagrede opplysningene skal være tilgjengelige i kontaktløs form og sikret som fastsatt i gjennomføringsbeslutning C(2018) 7767. Medlemsstatene skal utveksle de opplysningene som er nødvendige for å autentisere lagringsmediet og få tilgang til og verifisere de biometriske opplysningene nevnt i nr. 5.

7. Barn under 12 år kan unntas fra kravet om å avgi fingeravtrykk.

Barn under 6 år er unntatt fra kravet om å avgi fingeravtrykk.

Personer som det er fysisk umulig å ta fingeravtrykk av, skal være unntatt fra kravet om å avgi fingeravtrykk.

8. Når det er nødvendig og står i forhold til målet som skal nås, kan medlemsstatene legge inn de opplysningene og merknadene til nasjonal bruk som anses som nødvendige, i samsvar med nasjonal lovgivning. Effektiviteten av minstestandardene for sikkerhet og identitetskortenes kompatibilitet over landegrensene skal ikke reduseres som følge av dette.

9. Dersom medlemsstatene integrerer et dobbeltgrensesnitt eller et separat lagringsmedium i identitetskortet, skal det ekstra lagringsmediet oppfylle de relevante ISO-standardene og ikke interferere med lagringsmediet omhandlet i nr. 5.

10. Dersom medlemsstatene lagrer opplysninger som brukes til elektroniske tjenester som e-forvaltning og e-forretningsdrift, på identitetskortene, skal slike nasjonale opplysninger være fysisk eller logisk atskilt fra de biometriske opplysningene omhandlet i nr. 5.

11. Dersom medlemsstatene legger til ytterligere sikkerhetslementer på identitetskort, skal slike identitetskorts kompatibilitet over landegrensene og effektiviteten av minstestandardene for sikkerhet ikke reduseres som følge av dette.

⁽¹³⁾ Kommisjonens gjennomføringsbeslutning C(2018) 7767 av 30. november 2018 om fastsettelse av tekniske spesifikasjoner for den ensartede utformingen av oppholdstillatelser for tredjelandsborgere og om oppheving av beslutning C(2002) 3069.

*Artikkel 4***Gyldighetstid**

1. Identitetskort skal være gyldige i minst fem år og høyst ti år.
2. Som unntak fra nr. 1 kan medlemsstatene fastsette en gyldighetstid på
 - a) mindre enn fem år for identitetskort som utstedes til mindreårige,
 - b) mindre enn fem år, i unntakstilfeller, for identitetskort som utstedes til personer under særlige og begrensede omstendigheter, og med en gyldighetstid som er begrenset i samsvar med unionsretten og nasjonal rett,
 - c) mer enn ti år for identitetskort som utstedes til personer som er 70 år eller eldre.
3. Medlemsstatene skal utstede et identitetskort med en gyldighetstid på høyst tolv måneder dersom det midlertidig ikke er fysisk mulig å ta fingeravtrykk av noen av søkerens fingre.

*Artikkel 5***Utfasing**

1. Identitetskort som ikke oppfyller kravene i artikkel 3, skal opphøre å være gyldige når de utløper eller senest 3. august 2031, avhengig av hvilken dato som inntreffer først.
2. Som unntak fra nr. 1
 - a) skal identitetskort som ikke oppfyller minstestandardene for sikkerhet fastsatt i del 2 i ICAO-dokument 9303, eller som ikke inneholder en fungerende maskinlesbar sone (MRZ) som definert i nr. 3, opphøre å være gyldige når de utløper eller senest 3. august 2026, avhengig av hvilken dato som inntreffer først,
 - b) skal identitetskort for personer som er 70 år eller eldre per 2. august 2021, som oppfyller minstestandardene for sikkerhet fastsatt i del 2 i ICAO-dokument 9303, og som har en fungerende maskinlesbar sone (MRZ) som definert i nr. 3, opphøre å være gyldige når de utløper.
3. Med hensyn til nr. 2 menes med en fungerende maskinlesbar sone (MRZ)
 - a) en maskinlesbar sone som er i samsvar med del 3 i ICAO-dokument 9303, eller
 - b) enhver annen maskinlesbar sone der den utstedende medlemsstaten gir melding om reglene som kreves for å lese og vise opplysningene som inngår i den, med mindre en medlemsstat innen 2. august 2021 underretter Kommisjonen om at den ikke er i stand til å lese og vise disse opplysningene.

Når Kommisjonen mottar en melding som nevnt i første ledd bokstav b), skal den underrette den berørte medlemsstaten og Rådet om dette.

KAPITTEL III

OPPHOLDSDOKUMENTER FOR UNIONSBORGERE*Artikkel 6***Minimumsopplysninger som skal inngå**

Oppholdsdokumenter som medlemsstatene utsteder til unionsborgere, skal inneholde minst følgende opplysninger:

- a) Dokumentets tittel på det/de offisielle språket/språkene i den berørte medlemsstaten og på minst ett av de andre offisielle språkene i Unionens institusjoner.
- b) En tydelig angivelse av at dokumentet er utstedt til en unionsborger i samsvar med direktiv 2004/38/EF.
- c) Dokumentnummeret.
- d) Innehaverens navn (etternavn og fornavn).
- e) Innehaverens fødselsdato.

- f) Opplysningene som skal inngå i registreringsbevis og dokumenter som bekrefter varig oppholdsrett, utstedt i samsvar med henholdsvis artikkel 8 og artikkel 19 i direktiv 2004/38/EF.
- g) Utstedende myndighet.
- h) På forsiden, landkoden til medlemsstaten som utsteder dokumentet, der denne tobokstavskoden er trykt i negativ i et blått rektangel og omgitt av tolv gule stjerner.

Dersom en medlemsstat beslutter å ta fingeravtrykk, får artikkel 3 nr. 7 tilsvarende anvendelse.

Personer som det er fysisk umulig å ta fingeravtrykk av, skal være unntatt fra kravet om å avgi fingeravtrykk.

KAPITTEL IV

OPPHOLDSKORT FOR FAMILIEMEDLEMMER SOM IKKE ER BORGERE I EN MEDLEMSSTAT

Artikkel 7

Ensartet utforming

1. Ved utstedelse av oppholdskort til unionsborgeres familiemedlemmer som ikke er borgere i en medlemsstat, skal medlemsstatene bruke den utformingen som er fastsatt i forordning (EF) nr. 1030/2002, som endret ved forordning (EU) 2017/1954, og som gjennomført ved gjennomføringsbeslutning C(2018) 7767.
2. Som unntak fra nr. 1 skal kortet ha tittelen «Oppholdskort» eller «Varig oppholdskort». Medlemsstatene skal angi at disse dokumentene utstedes til et familiemedlem til en unionsborger i samsvar med direktiv 2004/38/EF. For dette formålet skal medlemsstatene bruke standardkoden «Familiemedlem EU Art 10 DIR 2004/38/EF» eller «Familiemedlem EU Art 20 DIR 2004/38/EF» i datafelt [10], som omhandlet i vedlegget til forordning (EF) nr. 1030/2002, som endret ved forordning (EU) 2017/1954.
3. Medlemsstatene kan legge inn opplysninger til nasjonal bruk i samsvar med nasjonal rett. Når medlemsstatene legger inn og lagrer slike opplysninger, skal de overholde kravene fastsatt i artikkel 4 andre ledd i forordning (EF) nr. 1030/2002, som endret ved forordning (EU) 2017/1954.

Artikkel 8

Utfasing av eksisterende oppholdskort

1. Oppholdskort for unionsborgeres familiemedlemmer som ikke er borgere i en medlemsstat, som ikke oppfyller kravene i artikkel 7, skal opphøre å være gyldige når de utløper eller senest 3. august 2026, avhengig av hvilken dato som inntreffer først.
2. Som unntak fra nr. 1 skal oppholdskort for unionsborgeres familiemedlemmer som ikke er borgere i en medlemsstat, som ikke oppfyller minstestandardene for sikkerhet fastsatt i del 2 i ICAO-dokument 9303, eller som ikke inneholder en fungerende maskinlesbar sone (MRZ) som er i samsvar med del 3 i ICAO-dokument 9303, opphøre å være gyldige når de utløper eller senest 3. august 2023, avhengig av hvilken dato som inntreffer først.

KAPITTEL V

FELLES BESTEMMELSER

Artikkel 9

Kontaktpunkt

1. Hver medlemsstat skal utpeke minst én sentral myndighet som kontaktpunkt for gjennomføringen av denne forordningen. Dersom en medlemsstat har utpekt mer enn én sentral myndighet, skal den angi hvilken av disse myndighetene som skal være kontaktpunkt for gjennomføringen av denne forordningen. Den skal underrette Kommisjonen og de andre medlemsstatene om navnet på den aktuelle myndigheten. Dersom en medlemsstat endrer utpekt myndighet, skal den underrette Kommisjonen og de andre medlemsstatene om dette.

2. Medlemsstatene skal sikre at kontaktpunktene er oppmerksomme på de relevante informasjons- og bistandstjenestene på unionsplan som inngår i den felles digitale portalen fastsatt i europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2018/1724⁽¹⁴⁾, og at de er i stand til å samarbeide med slike tjenester.

Artikkel 10

Innsamling av biometriske identifikatorer

1. De biometriske identifikatorene skal samles inn utelukkende av kvalifisert og behørig bemyndiget personale som er utpekt av myndighetene med ansvar for å utstede identitetskort eller oppholdskort, med sikte på å integrere dem i det svært sikre lagringsmediet fastsatt i artikkel 3 nr. 5 for identitetskort og i artikkel 7 nr. 1 for oppholdskort. Som unntak fra første punktum skal fingeravtrykk utelukkende samles inn av kvalifisert og behørig bemyndiget personale hos slike myndigheter, unntatt når det gjelder søknader som inngis til medlemsstatens diplomatiske og konsulære myndigheter.

For å sikre at de biometriske identifikatorene stemmer overens med søkerens identitet, skal søkeren møte personlig minst én gang i løpet av utstedelsesprosessen for hver søknad.

2. Medlemsstatene skal sikre at det finnes hensiktsmessige og effektive prosedyrer for innsamling av biometriske identifikatorer, og at disse prosedyrene er i samsvar med rettighetene og prinsippene fastsatt i pakten, konvensjonen om beskyttelse av menneskerettighetene og de grunnleggende friheter og De forente nasjoners konvensjon om barnets rettigheter.

Dersom det oppstår vanskeligheter i forbindelse med innsamling av biometriske identifikatorer, skal medlemsstatene sikre at det finnes hensiktsmessige prosedyrer for å ivareta den berørte personens verdighet.

3. Med mindre det er påkrevd for behandlingsformål i samsvar med unionsretten og nasjonal rett, skal biometriske identifikatorer som lagres med henblikk på individualisering av identitetskort eller oppholdsdokumenter, oppbevares på en svært sikker måte og bare fram til hentedatoen for dokumentet, og under alle omstendigheter ikke lenger enn 90 dager fra utstedelsesdatoen. Etter denne perioden skal disse biometriske identifikatorene umiddelbart slettes eller destrueres.

Artikkel 11

Vern av personopplysninger og ansvar

1. Uten at det berører forordning (EU) 2016/679 skal medlemsstatene sikre sikkerheten, integriteten, ektheten og fortroligheten av opplysningene som samles inn og lagres i henhold til denne forordningen.

2. I henhold til denne forordningen skal myndighetene som er ansvarlige for utstedelse av identitetskort og oppholdsdokumenter, anses som den behandlingsansvarlige omhandlet i artikkel 4 nr. 7 i forordning (EU) 2016/679 og ha ansvar for behandlingen av personopplysninger.

3. Medlemsstatene skal sikre at tilsynsmyndighetene fullt ut kan utøve sine oppgaver som omhandlet i forordning (EU) 2016/679, herunder gi tilgang til alle personopplysninger og alle nødvendige opplysninger samt tilgang til vedkommende myndigheters lokaler eller databehandlingsutstyr.

4. Samarbeid med eksterne tjenesteleverandører skal ikke fritta en medlemsstat for ansvar i henhold til unionsretten eller nasjonal rett for brudd på forpliktelser med hensyn til personopplysninger.

5. Opplysninger i maskinlesbart format skal bare inkluderes i identitetskort eller oppholdsdokumenter i samsvar med denne forordningen og nasjonal rett i den utstedende medlemsstaten.

6. Biometriske opplysninger som lagres på lagringsmediet i identitetskort og oppholdsdokumenter, skal bare brukes i samsvar med unionsretten og nasjonal rett av behørig bemyndiget personale hos vedkommende nasjonale myndigheter og unionsbyråer med henblikk på å verifisere

a) ektheten av identitetskortet eller oppholdsdokumentet,

b) innehaverens identitet ved hjelp av direkte tilgjengelige sammenlignbare kjennetegn når det kreves ved lov at identitetskortet eller oppholdsdokumentet framlegges.

⁽¹⁴⁾ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2018/1724 av 2. oktober 2018 om opprettelse av en felles digital portal for å gi tilgang til opplysninger, prosedyrer og støtte- og problemløsingstjenester, og om endring av forordning (EU) nr. 1024/2012 (EUT L 295 av 21.11.2018, s. 1).

7. Medlemsstatene skal føre og hvert år oversende Kommisjonen en liste over vedkommende myndigheter som har tilgang til de biometriske opplysningene som er lagret på lagringsmediet nevnt i artikkel 3 nr. 5 i denne forordningen. Kommisjonen skal offentliggjøre en samlet oversikt over slike nasjonale lister på internett.

Artikkel 12

Overvåking

Kommisjonen skal innen 2. august 2020 opprette et detaljert program for overvåking av utfallet, resultatene og virkningene av denne forordningen, herunder dens innvirkning på grunnleggende rettigheter.

Overvåkingsprogrammet skal fastsette på hvilke måter og med hvilke intervaller opplysningene og annen nødvendig dokumentasjon skal samles inn. Det skal angi hvilke tiltak som skal treffes av Kommisjonen og medlemsstatene for å samle inn og analysere opplysningene og annen dokumentasjon.

Medlemsstatene skal framlegge for Kommisjonen de opplysningene og annen dokumentasjon som er nødvendig for slik overvåking.

Artikkel 13

Rapportering og evaluering

1. Henholdsvis to år og elleve år etter anvendelsesdatoen for denne forordningen skal Kommisjonen framlegge en rapport for Europaparlamentet, Rådet og Den europeiske økonomiske og sosiale komité om gjennomføringen av den, særlig om vern av grunnleggende rettigheter og personopplysninger.

2. Seks år etter anvendelsesdatoen for denne forordningen, og deretter hvert sjetten år, skal Kommisjonen foreta en evaluering av denne forordningen og framlegge en rapport om de viktigste resultatene for Europaparlamentet, Rådet og Den europeiske økonomiske og sosiale komité. Rapporten skal særlig undersøke

- a) denne forordningens innvirkning på grunnleggende rettigheter,
- b) unionsborgernes mobilitet,
- c) effektiviteten av biometrisk verifisering for å garantere sikkerheten ved reisedokumenter,
- d) eventuell bruk av oppholdskort som reisedokument,
- e) eventuell ytterligere visuell harmonisering av identitetskort,
- f) behovet for å innføre felles sikkerhetslementer i identifikasjonsdokumenter som brukes på midlertidig basis, med sikte på å styrke anerkjennelsen av dem.

3. Medlemsstatene og Unionens relevante byråer skal gi Kommisjonen de opplysningene som er nødvendige for utarbeidningen av disse rapportene.

Artikkel 14

Ytterligere tekniske spesifikasjoner

1. For å sikre, der det er relevant, at identitetskort og oppholdsdokumenter omhandlet i artikkel 2 bokstav a) og c) er i samsvar med framtidige minstestandarder for sikkerhet, skal Kommisjonen ved hjelp av gjennomføringsrettsakter fastsette ytterligere tekniske spesifikasjoner for følgende:

- a) Ytterligere sikkerhetslementer og -krav, herunder forbedrede standarder for bekjempelse av forfalskning og etterligning.
- b) Tekniske spesifikasjoner for lagringsmediet for de biometriske kjennetegnene omhandlet i artikkel 3 nr. 5 og deres sikkerhet, herunder forebygging av uautorisert tilgang og forenkling av valideringen.
- c) Krav til kvalitet og felles tekniske standarder for ansiktsbilde og fingeravtrykk.

Disse gjennomføringsrettsaktene skal vedtas etter undersøkelsesprosedyren nevnt i artikkel 15 nr. 2.

2. I henhold til prosedyren i artikkel 15 nr. 2 kan det besluttes at spesifikasjonene i denne artikkelen skal være hemmelige og ikke offentliggjøres. I slike tilfeller skal de bare gjøres tilgjengelige for de organene medlemsstatene har utpekt som ansvarlige for trykkingen, og for personer som er behørig bemyndiget av en medlemsstat eller av Kommisjonen.

3. Hver medlemsstat skal utpeke ett organ som har ansvar for å trykke identitetskort, og ett organ som har ansvar for å trykke oppholdskort for unionsborgeres familiemedlemmer, og skal underrette Kommisjonen og de øvrige medlemsstatene om navnet på disse organene. Medlemsstatene skal ha rett til å endre slike utpekte organer og skal underrette Kommisjonen og de andre medlemsstatene om dette.

Medlemsstatene kan også beslutte å utpeke ett enkelt organ som har ansvar for å trykke både identitetskort og oppholdskort for unionsborgeres familiemedlemmer, og skal underrette Kommisjonen og de øvrige medlemsstatene om navnet på dette organet.

To eller flere medlemsstater kan også beslutte å utpeke ett enkelt organ for disse formålene og skal underrette Kommisjonen og de andre medlemsstatene om dette.

Artikkel 15

Komitéprosedyre

1. Kommisjonen skal bistås av komiteen nedsatt ved artikkel 6 i forordning (EF) nr. 1683/95. Denne komitéen skal være en komité i henhold til forordning (EU) nr. 182/2011.

2. Når det vises til dette nummeret, får artikkel 5 i forordning (EU) nr. 182/2011 anvendelse. Dersom komiteen ikke avgir uttalelse, skal Kommisjonen ikke vedta utkastet til gjennomføringsrettsakt, og artikkel 5 nr. 4 tredje ledd i forordning (EU) nr. 182/2011 får anvendelse.

Artikkel 16

Ikrafttredelse

Denne forordningen trer i kraft den 20. dagen etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

Den får anvendelse fra 2. august 2021.

Denne forordningen er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Brussel 20. juni 2019.

For Europaparlamentet

A. TAJANI

President

For Rådet

G. CIAMBA

Formann
